

Esu de doue ori in septemana
Joi-a si Dominica.

Prețulu pentru Austria
pre anu intregu . . . 10 fl. v. a.
" jumetate de anu . . . 5 fl. v. a.
" trei lune 3 fl. v. a.

Pentru Romania si Strainetate
pre anu intregu . . . 14 fl. v. a.
" jumetate 7 fl. v. a.
" trei lune 3 fl. 50 cr.

CONCORDIA.

DIURNALU POLITICU SI LITERARIU.

Prenumeratiunea se face la Tipografia Trattner-Caroliana in strada domnesca Nr. 2. Era corespundintelo la Redactiunea diurnalului Str. a la Pelticelor (Hutgasse) Nr. 1. unde sunt a se adresa tote scrisorile ce privescu administratiunea, speditiunea, etc.

Scrisori nefrancate si corespundintie anonime nu se primescu. Scriptele nepublicate se voru arde.

Pentru insertiunea publicatiunilor au a se respunde 10. cruceri de linia. — Pretulu timbrului imp. reg. a 30 cr. pentru una publicare, e a se transmite deodata cu insertiunea, altminteria nu se primescu. Unu nru singuratecu costă 10 cr. v. a.

REVISTA POLITICA.

Pest'a, 18/30 maiu, 1866.

Negotiatunile in privintia reunirei congresului se vedu a fi ajunsu la ore care va rezultatu. „Monitoriu“ (francescu) incunoscintia câ proieptulu notei, derese prin D. Drouyn de Lhuys, fiindu primitu de Russi'a, s'a speditu de odata (in 25. l. c.) de la Paris, London si San-Petrin'a la Berolinu Vien'a si Florintia precum si la Francofurtu pentru confederatiunea nemtiesca. Curtile respetive voru fi primitu pana acum acelu documentu in forma identica, care cuprinde invitatiunea de a examina intr'o conferintia ce s'ar aduna la Paris, cele trei intrebâri, cari sunt isvorulu si scopulu conflictului actualu, a nume: Veneti'a, Schleswig-Holstein si reforma federale nemtiesca. Conferintia se va compune d'in reprezentantii ordinaru a poteriloru la Paris si misiunea ei va fi a cercâ basea unei inuiri. Gasindu-se acest'a, conferintiei va urma unu congresu in forma deplina, la care tote poterile cari au semnatu tratatulu de Vien'a (1815) voru fi reprezentate prin ministrii afaceriloru straine. Confederatiunea nemtiesca inca va fi reprezentata si cu dreptu cuventu, câ-ce interesele ei cele mai scumpe sunt in cestiune si prin portarea ei cea mai de curendu d'insa e de a dreptulu mestecata in certele celoru doue mari poteru nemtiesci. Se crede câ D. Beust (ministr. Sasoniei) va representâ confederatiunea la conferintia. Parerile sunt, firesce, forte osebite a supr'a rezultatulu conferintiei. Cei ce voiescu resbêlulu afirma câ deliberatiunile voru grabi numai conflictulu armatu, astfel de apretiuire a situatiunii se cuprinde si intru unu artîclu insemnatu a lu „Patriei“ (diurn. franc.) care face a se presemâ de tempuriu câ decum va rezultatu favoritoriu pentru pace alu deliberatiuniloru conferintiei s'ar compromite prin resistintia ce unulu sêu altulu d'entre guvernele cari se afla in conflictu, ar opune incercârilor de impacare recunoscute de cuveninciose, or celu putienu de potinciose, Franci'a nu s'ar mai indoi de a aruncâ arm'a sa in cumpena. Asta amenintare semioficioasa dovedesce câ guvernulu francescu cerca a gasi cauza plausibile pentru a se potè amestecâ in resbelu. Multi sunt aplecati a crede câ conferintia e menita a face presiune a supr'a Austriei pentru a se da dupa pèru, era de nu, pentru a i-se potè dice éca: turburatoriulu pâcii europene! sê-lu doborîmu! Noi inca avemu acesta parere câ d'in conferintia abiè va rezultâ ce-va bine pentru Austri'a; intrebarea e de a sci câ ore d'in resbêlu potè-s'ar sperâ mai multu bine. Acestu-a e unu lucru ce nu se pote precalculâ. Daca sunt adeverate impartesirile diurnalului fr. „Venitoriulu natiunale“ câ guvernulu austriacu ar fi adresatu reprezentantiloru (soliloru) sêi la curtile straine o scrisore cerculare prin care se néga esistintia cestiunii italienses, asemene si suferintiele acestei tiere sunt contestate era aspiratiunile de nedependintia sunt atribuite uneltitureloru revolutiunarie, etc., atunci rezultatulu conferintiei de abuna sama va fi resbêlulu si nu pacea. Precum d'iseramu staruintiele pentru congresu potu fi numai o cursa viclenesce pusa Austriei spre a o incurcâ si mai greu si spre a se cascigâ tempu de ajunsu Italiei pentru a-si potè indeplini pregatirile de resbêlu; Austri'a stâ gat'a de câte-va septemane, tempulu ce se petrece si va mai trece inca in nelucrare e ruinatoriu pentru starea financiaria a statulu austriacu, care in asemene impregiurâri are nevoia de actiune rêpede incunguranduru traganaturele amortitorie. Combinatiunile cele mai noue in privintia compensatiunii pentru Veneti'a ni-se paru forte curiose. Se dice adeca, cumca Bosni'a, Epirulu (Ertiegovin'a) etc., ar fi menite spre acestu scopu. Nu potemu gaci neci de câtu sub ce felu de pretestu se voru luâ aceste provincie de la Turculu, care nu e

amestecatu de felu in conflictulu actualu. Poporatiunile aceloru provincie s'ar bucurâ negresitu daca ar veni sub domnirea unui guvernulu crestinescu, dar ore cum se pote justificâ unu asemene actu, prin care se despoia cine-va de averea sa, si despune de sortea poporulu fâra de scirea lui. Cu totulu alta fatia ar avè cestiunea candu marile poteru s'ar fi inuoiu a decide câ au sositu tempulu d'a impartî averea bolnavului, va se dica candu doftorii decretâ fatal'a morte a bolnavului, atunci vedi bine repretiuirea ostendêloru ar fi câ ar impartî vestmintele sale loru-si, prin sorti? au prin dreptulu celui mai tare? Mare cestiune, care abiè va fi inca deslegata, câ-ce ereditatea e cu multu mai importante de câtu ca intre pretendintii moscitoru sê nu nasca certe si incaierature amarnice. Cine ar potè spune ce se va escâ atunci candu va sosî summa dies et ineluctabile tempus. Europ'a ar imbracâ alta fatia, situatiunea s'ar statorî pre unu tempu indelungatu si societatea moderna asediata pre basea mai potrivita a natiunalitatiloru, ar potè sê repausedie dupa atâte cutrierature si dora ar prosperâ largindu-se libertatea poporeloru si scadiendu pre totu indene absolutismulu, quod faxint Superi.

Sub Rubric'a „Romania“ reproducemu impartesirile diurnalului „Romanulu“ despre primirea noului domnitoriu alu Romaniei in capitale. In 23. l. c. a fostu receptiunea la palatu, unde s'au prezentatu spre a felicitâ pe noulu domnitoriu, clerulu romanu precum si celelalte confesuni de tote riturile, adunarea generale, tote oficiolatele, intregulu corpu alu oficiariloru d'in armata etc. „Romanulu“ publica doue colone de cuventâri ce se adresara cu asta ocaziune Principelui, care respunde totor'a, mulțimindu-le sînceru si asigurandu-i despre devotamentulu ce are câtra nou'a-i patria, Romania.

In urm'a unui decretu alu noului domnitoriu cu dat'a 22. l. c. se voru liberâ toti câti se afla arestati pentru crime si delictu politice si va incetâ ori ce urmarire inceputa in asemene materia.

Una scire electrica d'in Bucuresci 27. maiu, spune câ Demitru Ghica a plecatu la Vien'a cu o epistula a principelui Carolu I. adresata Maiest. Sale imperatului Austriei. — Camer'a a votatu principelui civilista de 100,000 de galbeni, inse principele nu voiesce a primî numai câtu e de lipsa pentru tienerea casei. Mane (28. maiu) va caletorî principele in Moldov'a.

Satenii.

(Inchiare.)

Qui mores hominum multorum vidit et urbes. Acei-a carii au petrecutu inadînsu mai multu tîmpu pe la satele nostre, acei-a carii cunoscu totodata si pe satenii altoru tîeri d'in propri'a esperintia, voru trebui sê recunoscâ, cumca lineamintele fundamentali in caracterulu sateniloru nostri suntu intocma cele trase de câtra desu citatulu auctoru, cum si câ d'iferinti'a se areta mai multu numai in trasuri neesentiali, in nese modificatiuni provenite dela clima, dela modulu vietuierii, ér' in unele tienuturi sêu si tîeri dela inuiriintia ce au cetâtile invecinate si curtile mai dese boieresci asup'a sateloru de prin pregiuru. Asiè de es. o parte mare a secuimii d'in Transilvania este in dilele nostre — precum n'a fostu in alte vecuri — forte tare influentiata, condusa, ba chiaru portata de nasu prin boierimea secuiesca; asemene si in comitatele transilvane satenii unguri desiscapati de iobagîa, depindu forte multu dela boieri, atâtu pentru câ preotii, dascalii si cantaretii mai alesu cei reformati parte mare lipsiti de venituri traiescu mai multu d'in grati'a curtiloru boieresci, câtu si câ padurile si locurile de pasiunatu vitele suntu midloce multu sigure de a tienè in ascultare si supunere pe satenu si a-lu face mai in tote imitatoriu — mai bine maimutiatoriu — alu boierulu. Tocma in asemene pusetiune se

afla si unii preoti romanesci, era ici cole si câte unu satu intregu romanescu. Aceste si asemene impregiurâri au apoi o inuiriintia de necreditu asup'a sateniloru cu privire la exercitarea practica a drepturiloru civili si politice câte se dice câ ar fi castigatu si pre la noi tieranii nenobili. D'in asemene interese materiali imperative se potu apoi esplicâ mai multe cãsuri de care s'au veditu de es. si cu ocaziunea alêgeriloru d'in 1865 si 1866., câ unele comune satesci, sêu mai dreptu vorbindu conducatorii loru de acolea d'in locu un'a-ti promitea si alt'a facea.

Reposatulu br. Samuilu Josika mi-disece in 1845, precandu fu denumitu presedinte alu Cancelariei transilvane in loculu lui Alecsie Noptsa, ca noi romenii carturari sê ne luâmu prea bine sam'a ce vorbimu si ce scriemu pentru poporulu romanescu, pentru câ necum acest'a dara neci ins'a preotimea romanescă n'are nici o educatiune politica (nincsen semmi politikai nevelésök.) Eu n'am potutu dîsputa si negâ tes'a numitului magnatu, i-am potutu inse respunde, câ dieu nici poporulu ungurescu, nici partea cea mai mare a preotimii lui si nici chiaru boierimea (nemesség) nu aveâ pe atunci nici unu felu de educatiune politica, ce se adeveria minunatu prin repetitele batalii formale, sparseturu de capete, si omoruri cumplite, care se intemplâ intre nobilii privilegiati alegatori numiti Kortesek, carii toti era imbetati si apoi portati de nasu prin câti-va boieri mai mari, carii pre la noi se numescu magnati.

Cele mai multe tîeri nemtiesci se bucura de constitutiuni bunisiore inca dela 1820 si respetive 1830. Sê merge ori cine si sê vedea cu ochii sêi, ca ce felu de educatiune politica si-castigara pe acolo nu numai satenii, ci chiaru si orasienii in restîmpu de 30—40 de ani. Atât'a câtu nimicu. Satenii nostri si-incepura educatiunea loru politica constitutiunale numai in a. 1863. si nici decum mai curendu pentru câ anulu 1848 in care constitutiunea era reprezentata prin ciomege si prin furci de spendiuratu, credu câ nu-lu va recunoscâ nimeni de dascalu in politica constitutiunale, precum era-si nici anii absolutismului; era mai nainte de a. 1848. satenii nostri n'au traitu in constitutiune, ci ei au gemutu si suspinatu sub jugulu despoticescu alu unei lungi tieseturi de privilegii boieresci, care pre atunci se po-reclia de constitutiune. Dela 1863. incoce cu o parte a sateniloru nostri se facura trei probe constitutiunale, inse numai la alêgeri de deputati pentru diete, era nu si in alte ramuri a le vietii constitutiunale.

In lunea d'in urma s'a observatu d'in mai multe pârti, si inca toama de catra voitirii de bine ai clasei sateniloru, câ anume locitorii sateni de natiunalitate romanescă cu ocaziunea cestoru doue alêgeri dietali d'in urma ar' fi facutu in mai multe cercuri electorali fiasco*) infricosiatu, câ si-ar' fi perdutu capulu, in câtu nu scieâ ce vorbescu si ce facu, ér' prin acest'a si-ar' fi compromisu nu numai natiunea ci si drepturile constitutiunale cuvenite loru le ar' fi adusu in pericolu mai mare decâtu au fostu acele-a pan'acum.

Sê punemu cumca acesta opiniune ar' fi in tota privintia nimerita, câ adeca si satenii si conducatorii ar' fi facutu asta-data intr'unu intielesu sêu in altulu preste totu fiasco, — inse acesta impregiurare inca nu dâ la nimeni dreptulu nici a desperâ de capacitatea sateniloru de a se deprinde si ei la manevre, sêu manopere daca ve place terminulu, pe terenulu constitutiunale, nici a se vaiera si vaeta unii si altii prin diuarie ca si nese femei bocitore la morti, — asup'a cutaroru comisiuni, fôispányi (prefecti), boieri mari s. a. Carolu XII. batuse de vreo doue ori pe Petru celu mare

*) Fiasco, ital. insemna ploșca, carafina, sticla, glaja de vinu; se iè inse si figuratu, candu apoi insemna rusine ce pate cine-va pentru vre-o fapta nesocotita, natanga, réu indeplinita. Terminu primitu in mai multe limbe.

alu Rusiei forte rêu. Atunci Petru dise: mulțimescu fratelui Carolu, că me invetiă cum sê-lu batu si eu altadata pe elu. Asiè s'a si intemplantu. Inse a fostu tactică a conducătoriloru gresita cu totul? Se pote si asiè ce-va, inse despre acést'a se pote vorbi cu ore-si-care sperantia de rezultatu bunu numai dupa ce voru face fiasco si acei-a carii stau asta-di in capulu meseloru politice, ce'a ce se va si intemplantu cu ajutoriulu lui Dumnedieu; era pan'atunci se va mai face in tiéra inca forte multu abusu si ametiela cu terminii: „natiune“, „natiunalitate“, „patria“, „constituțiune“, „alkotmány“, „alkotmányosság“, „jogegyenlőség“, „jogfolytonosság“, „unio“, cum si confusiune infricosiata cu ide'a monarchiei absolute si a monarchiei constituționale, precum se facu si pan' in dilele nostre; era satenii voru mai holbã ochii la tote aceste-a si pote uneori si voru si bate jocu de acesta confusiune babilonica.

Brasiovu, in aprile 1866. G. B.

La doi, pôte la trei, pôte la patru deodata.

II.

Unele ocupatiuni mai urgente m'au impeditu de n'am potutu continuã acestu articulu pan' acumu. Intr'aceea dlu cu diploma ma prevenitu, si in abundanti'a sa undulante de frase s'a grabitu a-mi face o litania lunga lunga câtu povestea lui cocosiu rosiiu. Pôte, de voiu avè tempu, voiu reveni si la acést'a.

Pan'atunci sê mergemu in ordine. Candu in „Conc.“ nr. 23. intre altele amu facutu si unele observări la corespundinti'a „de langa scâldele Giuagiului infer.“ publicata in „Conc.“ nr. 21., n'am ucugetatu câ voiu lovi in susceptibilitatea celoru cari au scrisu acea corespundinti'a, si departe de mine de a fi vrutu a-i suspiciunã; d'in contra in articulu meu amu disu espresu, câ „nu voiescu a me indoï in bun'a vointia si curat'a intentiune a autorului acelei corespundinti'e;“ si totu-si acestu domnu corespundinte vine in „Conc.“ nr. 30. si se plangè câ io i-asiiu fi facutu „observări nemeritate“ si câ l'asiu „suspiciunã.“ Io asiã credu câ observări nemeritate se potu face numai fatia cu persône; dar' io observările mele le-amu facutu numai la obiectulu de care ne ocupãmu, si asiã in estu intielesu io nu vedu cumu acele observări s'ar' potè botezã de nemeritate. Apoi a-lu suspiciunã? Cu ce? Io nu sciu; sciu câ nu l'amu suspiciunatu câ d'ora ar' conlucrà la uniune, cumu se vede câ face dumnealui alusiune la finea articolului sêu.

Se chiarificãmu lucrulu, ca sê fimu bine intielesi. Dumnealui dice câ, n'ar' fi in contra unei fusiuni, daca i s'ar' impleni unele condițiuni ce le pune in corespundinti'a sa la d'oue locuri; io amu observatu, câ nu voiu uniune cu atãtu mai putienu fusiune neci pe langa acele si neci pe langa altele ori-ce condițiuni; sêu daca asiu pune condițiuni, apoi asiu pune condițiunile unei tieri si natiuni libere fatia cu alta tiéra si natiune libera — ambe sub scutulu si domniea casei austriace; si daca astfelu de condițiuni nu s'ar' primi, vin'a n'ar' fi a nôstra: urmările le-amu portã cu totii; era candu uniunea, fãra considerarea astorfeliu de condițiuni, totu-si ar' trebui (müssen) sê se face; atunci dicu, ca romanii se nu conlucere neci cu unu pasiu neci macar la acea „eventuale uniune“, ci se lasè sê o face acei-a caroru li place — ea fãra concursulu si invoirea romaniloru totdeauna va fi nelegale. Dumnealui dice, si dice unu adeveru forte tristu, câ regimulu actualu si unii chiar' d'in fii patriei lupta mortisiiu contra autonomiei ei si a nisuintieloru natiunei romane; dar' io dicu, câ de aci anca nu urmèza câ noi romanii se nu luptãmu cu tôte poterile legali contra uniunei, care cu totii scimu câ nu e alta de câtu nimicirea totale a independenței patriei si natiunalității nôstre. Era candu dumnealui vorbesce de uniune fortia ta, atunci io dicu câ acolo nu mai pôte fi vorba de condițiuni; unde incepe fortia ta, acolo înceta dreptulu — acolo ori-ce condițiune, nu-ti folosese nimic; si asiã o astfelu de uniune fortia ta, totdeun'a ar' fi nedrepta; deci sê lasãmu sê o face cine are fortia de a o face, dar' noi sê nu ne dãm invoirea la ea. Sê punemu inse, câ Ungari'a ar' primi condițiunile de uniune sêu fusiune propuse de dlu corespundinte „de langa scâldele Giuagiului“; atunci éca Tranni'a ar' incetã de a mai fi tiéra autonoma cu gubernulu si legislatiunea sa propria, ar' fi asemene comitatului Ugocia, sêu unui ori carui altu comitatu d'in Ungari'a; romanii si ar' perde si

acele drepturi politice-natiionali ce le au in Transilvania; si ce atunci? atunci domnulu meu ti-ar' dice „tu l'as voulu Georges Dandin“, câ tu n'ai pretinsu ce aveai dreptu de a preținde. Éca tota d'isput'a nostra.

Ci mergemu mai incolo.

Principiulu de unitate alu imperiului e espresu in diploma d'in 20. optobre; Tranni'a a primitu acést'a diploma, si s'a unitu cu imperiulu, dar' s'a unitu pe langa sustinerea independenței si autonomiei sale legislative si gubernamentali; Tranni'a asiadar' e unu factoru esentialu si o parte integrante a imperiului: pentru ce se nu remaneti langa acést'a unire? pentru ce vreti a ve mai unu sêu fusiunã cu alta tiéra, care asemene Tranniei nu e alta de câtu parte constitutiva a imperiului? Sêu daca vreti a ve unu si cu acést'a, atunci pentru ce nu puneti si aci macar' acele condițiuni sub cari v'ati unitu cu imperiulu? Ori este Ungari'a mai buna, mai maritimosa, mai potente de câtu imperiulu? Ah! dar' vedeti — Ungari'a ve face drumuri de feru, Ungari'a ve platesce detoriele, Ungari'a nu cere dare, Ungari'a ve sustiene deregatori gratis, Ungari'a ve face scôle si tôte alte institute, Ungari'a ve respecta limb'a, Ungari'a ve iè in considerare si serbatorile dumnia-vôstra — Ungari'a ve face se nici nu simțiti cumu trati!! Intr'adeveru câ e greu a nu vorbi in satira.

Dar' fiindu câ Dta dici, câ cugeti asiã multu la o uniune eventuale cu Ungari'a, cugetat'ai si la acea câ Tranni'a in privinti'a uniunei are de tractã in prim'a linea cu monarculu si nu cu Ungari'a? Monarculu însu-si, in preñaltulu sêu rescriptu d'in 21. juliu 1861. câtra diet'a Ungariei si in celu d'in 5. sept. 1863. câtra diet'a Transilvaniei, a disu câ „uniunea Ardélului s'a decisu fãra invoirealibera a natiunei romane si sase“ si câ acea „uniune nici-odata n'a ajunsu la potere legale, ba dupa publicarea decisiuniloru aduse unilateralminte, acea de facto s'a nimicitu;“ dar' de facto s'a nimicitu si prin tienerea dietei Transilvaniei de la an. 1863/4 si 1865. Afara de acea monarculu in cuventulu sêu de tron d'in 14. decembre 1865. provôca diet'a Ungariei, ca sê iee la revisiune uniunea decretata unilateralmente la an. 48; si de asemene in preñaltulu sêu rescriptu d'in 1. sept. 1865. provôca diet'a Transilvaniei ca si acést'a deosebitu de diet'a Ungariei sê iee la revisiune acea uniune — care asiã cumu s'a facutu la 48. si cumu se vre si acuma d'in partea magiariloru, taia nu numai in drepturile Transilvaniei de tiéra autonoma ci taia si in drepturile natiunei romane ca atare, si taia chiar' si in drepturile monarcului. Asiadar' eventual'a uniune are de a se decide mai antãtu intre monarcu ca suverãnu si intre Transilvania ca tiéra autonoma, si aci apoi, ori câtu ati negã Dvostra si ori câtu v'ati inforã de dreptulu ei publicu de pana la 48., totu-si acelu dreptu publicu nu poteti sê-lu ignorati de totu, de nu cumva vreti se ignorati si esistinti'a Transilvaniei ca atare. Bine se fiu intielesu io candu vorbescu despre dreptulu publicu transilvanu nu voiu a sustiene sierbitutea romaniloru, ci pe acesti-a i consideru de omeni liberi, si natiunea loru de natiune libera, precumu s'a dechiaratu ea pe sine in campulu libertatiei, si precumu s'a inarticulatu la an. 1863. In estu intielesu, si pe langa aceste premise, poteti se cugetati ori câtu de multu la uniune, câ cugetulu Dvostra nu va fi alta de câtu cugetulu meu de a sustiene autonomi'a si independenți'a Transilvaniei. „Ei! dar' chiar' monarculu ne-a avisatu la Ungari'a, si pentru acea anca trebe se enetãm la uniune“ — veti dice Dvostra. Lasa câ asiu cutediã se negu acést'a de ora-ce monarculu in preñaltulu sêu rescriptu d'in 25. decembre 1865. numai a prorogatu si nu a d'isolvitu pentru totdeuna diet'a Transilvaniei, si ardeleniloru numai li-a concesu era nu li-a demandatu a participã la diet'a d'in Pesta, si li s'a disu câ potu merge la Pesta ca sê fi si ei de fatia la incoronare; dara nu li se dice câ acolo se trateze cestiunea uniunei. Punemu inse pe unu momentu câ ardelenii ar' fi avisati la Ungari'a in privinti'a uniunei; atunci pentru ce nu urmati esemplulu Croatiei — daca tier'a Dvostra si dreptulu ei publicu atãtu e de rêu, de nu poteti se aflati acolo esemple de imitatu, si drepturi de urmatu? Pentru ce nu primiti aci mai bine si mai cu multu dreptu principiulu de federatiune, de câtu celu alu fusiunei, care d'in urma nu pôte sê aibu neci o basa de dreptu.

Ci ai grige domnule, câ uniunea Transil-

vaniei cu Ungari'a nu e unirea besericei romaniloru cu beserica Romei, la care cu mai multu cuventu poti se cugeti; si Tranni'a cu atâte uniuni si fusiuni o aduceti intr'o pusetiune forte dubiosa, precaria si pericolosa nu pentru altii ci pentru sine îns'a-si si pentru drepturile ei fundamentali — asiã in câtu mai pe urmã nici cu diploma feci cu totu dreptulu publicu alu ei nu veti mai potè scapã nemica pentru ea. Daca vacilèza intre sistem'a de unitatea imperiului si sistem'a de dualismu si nu mai sciu anca intre ce sistema, fãra sê-si aiba ea sistem'a sa propria — va ajunge acolo unde cu buna sama câ neci ea n'ar' vre sê ajunga; ea va cadè jertfa unei politice de misticitate ce se jóca de susu si chiar' si in tiéra in lontru; aci inse, nu incupe escusare, câ o incertetia palpabile, o umilire servile, o certa lipsa de a tienè la principiulu adeveratulu patriotismu si natiunalismu, o forma de frica de nu sciu ce, o superficialitate usiorã, o ce-va neconsiderare a trecutulu — anca n'ar' portã vin'a la tôte aceste. Ma totu-si io parè câ nu potu crede, si neci nu credu, câ amu fi ajunsu chiar' pan'acolo, in câtu sê fimu constrinsi a strigã: „sê scapãmu ce potemu!“ Ori ce sistema s'ar' inaugura in imperiu, Tranni'a are se dica totdeun'a si neci-odata se nu intardia a aretã, câ ea este tiéra autonoma si de sine statatã, si ca atare face parte constitutiva si integrante a imperiului, unita cu acést'a prin diploma si unita cu Ungari'a in corona si in persóna principelului. Éca tóta uniunea. Reformele aduncu taiatãrie in constituțiunea si dreptulu publicu alu Ungariei, sê le face Ungari'a propria — Tranni'a acolo sê nu se mestece; si era-si reformele aduncu taiatãrie in constituțiunea si dreptulu publicu alu Tranniei, sê le face Tranni'a propria — Ungari'a acolo sê nu se mestece; reformele aduncu taiatãrie in constituțiunea si dreptulu publicu alu imperiului, sê le face tôte împacarea aniloru 1860. 1861. si 1863. cu 1848.

Alusiunea ce o face dlu corespundinte la finea articolului sêu, nu numai câ e reu nimerita dar' e si falsa. Dumnealui se parè câ nu cunõsee sêu nu cunõsee bine neci istoria nici pusetiunea partiurilor. E lucru tristu si destulu de fatalu câ unii reprezentanti ori oficianti ai Tranniei, ar' vre sêu chiar' vre a participã la politice uniunei si e lucru si mai tristu, daca e adeveratu acea ce dice dumnealui, câ atâte fapte si de ale romaniloru militèzã pentru eventual'a uniune cu Ungari'a; faptele romaniloru d'in Ungari'a cu buna sama nu sunt de asta natura. Si lucru de mirare! câ acumu chiar' romanii d'in Ungari'a cari la an. 48. au fostu romanii uniune — asta-di n'o mai dorescu; era romanii ardeleni cari la an. 48. si-au versatu sangele in contra uniunei — asta-di, precumu afirma dlu corespundinte, ar' lucrã pentru acestu monstru fãra scopu, fãra capu, fãra ratiune! Ci io anca neci acumu nu credu câ romanii d'in Tranni'a ar' vre a luã parte activa la diet'a d'in Pesta; io nu potu crede câ ei ar' potè a se deminti pe sine însi-si si a-si negã totu trecutulu loru mai vechiu si mai recentu. Éra participarea partiurilor la asta dieta — nu insemnèza nici uniune, neci conlucrare la uniune. Partiurile de jure si de lege sunt pãrti integrante ale Tranniei; de facto inse sunt incorporate la Ungari'a, si s'au incorporatu dupa esirea diplomei d'in 20. optobre in urm'a ordinațiuniloru poterei executive — esindu in fatia locului o comisiune reambulãtoria, care erã compusa d'in unii domni d'in Ardèlu si d'in altii d'in Ungari'a; si ne-a lantiuitu, cumu dicemu noi, cesti d'in partiuri, cu poterea câtra tiéra unguresca. Tranni'a inse nu e incorporata la Ungari'a, si reprezentantii ei au totu dreptulu a nu merge la diet'a d'in Pesta. Dar' Tranni'a aveã dreptulu in diet'a sa d'in Sabiu a reclamã pãrtile sale, cu atãtu mai vertosu câ partiurile sêu unele d'in ele au protestatu la tempulu sêu chiar' in contra faptulu de incorporare. Si ce poteau ele face atunci mai multu? In contra poterei executive, numai cu potere te mai poteai opune. Ei! dar' cine ar' fi potutu se face acést'a? Si aci, lasame sê te intrebu domnule: aflatu-s'a cine-va, fost'a unu sufletu ôre carele in diet'a d'in Sabiu care sê sustiena pe acele partiuri in protestele sale — sê le reclame, si asiã macar' prin acést'a sê nu le fiti lasatu prada arbitriului poterei executive? Io n'o dicu acést'a ca imputare, ci o dicu numai pentru ca sê binevoiti a nu condamnã partiurile, candu Dvostra n'ati facutu nemica pentru conservarea loru la patri'a-matrè. Participarea loru la diet'a d'in Pesta, amu dis'o si o dicu si voiu dice totdeauna câ e ne-

legale; a dis'o unii reprezentanti ai loru chiar' in d'feta; dar' ac'asta participare a loru, o repetiescu, nu insemn'za a conlucra la uniune, si chiar' unii reprezentanti ai loru au fostu cari au aretatu in d'feta, ca uniunea nu e si nu pote fi legale. Da, o dieu si io, ca participarea romaniloru d'in Ard'elu la d'feta d'in Pest'a, ar' fi o fapta pre' calificata de a milita pentru eventual'a uniune — si chiar' pentru aceea ei n'ar' trebui si nu trebe se participe la asta nelegalitate, si se remana a casa in legalitatea loru, se starniesca pentru conchiamarea d'fetei transilvane, si se reclame partile teritoriale ale tieriei.

Eca domnule amu d'iscursu cu Dta intr'unu modu cumu amu dice doctrinariu, buna ora cumu ai face Dta candu ai fi preotu si ai predica de pe cathedra in beserica. Nu voiu a me lasa mai departe in d'iscursu; candu amu d'iscurge gura cu gura, atunci pote d'in cuvinte mai putine ne-amu intielege mai bine; dorescu si-ti pottescu d'in tota inim'a, ca, precumu dici, se me intreci, nu numai Dta ci toti romanii se me intr'eca, intru aperarea si sustinerea autonomiei si independintiei dulcei nostre Transilvanie.

Chiesdu, 23. maiu 1866.

De pe delulu Cacovei.

Onorata Redactiune! Abia se respirara ordurile mele prin urechile onoratului publicu, reductorie la starea nostra, a romaniloru, demna de compatimire d'in comitatulu Solnocu mediore respective d'in cerculu Sz. Csehului descriindu unele intemplari fatali de la al'egerea de deputatu d'in 18. dec. inc'oce; si eta acum era-si de nou cautu se me punu in pusetiunea neplacuta de a-mi rennoi tanguirile fatia cu unele ilegalitati malitioase a le fratiloru magiari d'in acestu comitatu, sperandu ca nu vomu remane fara rezultatu favorabile, ca-ci nu e vin'a nostra, ci a acelor'a cari ne impiedeca.

Pre' credu ca nu voiu abusa cu paciinti'a onor. publicu descriindu bucuri'a ce nutriam in pepturile nostre cu totii audindu declaratiunea dietale despre nulificarea al'egerei ilegali de la 18. dec. d'in cerculu nostru, asceptandu cu doru terminarea alegerei noue, ce s'au si intemplat, ca-ci comitetulu centrale comitatensu in acestu obiectu coadunatu in capital'a comitatului nostru Zahah cu decisiunea sa de 25. aprilie diu'a al'egerei noue s'a detiermuritu pe 25. maiu curentandu-se si publicandu-se prin tote comunele d'in cercu. Insufletire energiosa ni incorda inimele ranite, bucuria mare ni suridea vedindu pe desemnatulu nostru bravulu barbatu Ales. Buda — pregatiri solide pentru reesirea lui cu ori si ce pretiu ne intrerumpea tote alte lucruri si cugete ale nostre; si ce s'au intemplat? Simtiendu fratii magiari pregatirile nostre energice, inse modeste si fara nici unu sgomotu, aducandu-si aminte de peccatele neiertavere de mai nainte, cugetandu ca nu potu remane fara remunerare — inaintea terminului defiptu numai cu trei dile, d'incapulu a vreo 2—3 membri ai comitetului centrale, seu a vreo doicapi comitatensu, neprovocandu-se nici baremu unulu de ai nostri d'in 13 membri, ba chiaru neincunoscintandu-se nici suplintele preside alu nostru, sub pretestulu abdicerei presidelui primariu Pétsi László si notariu Fodor Elek, cu decisiunea loru de la 22. maiu, diu'a al'egerei innainte de aceea cu 3. septemane si vreo cate-va dile defipta in modu ilegalu o au amanatu.

Acum lasu preintiepteii judecati a fie carui on. cetitoriu acesta intreprenderi scandalosa si intrebui, unde este aici vre-unu dreptu baremu catu unu grauntiu de mustariu? unde suntu aici observate legile in acestu obiectu constatatore? judece, dieu fiesce carele conscientiosu — si va observa, ca caus'a acestei amanari ilegali nu e alta de catu frica pedepsei peccatorulu comise in 18. decembre! Inse nu face nimica, fie ori si candu al'egerea, noi vomu remane consecinti, demonstrandu in antea lumiei, ca romanulu au devenitu acolo de-si cunoscesc si scie apretiu drepturile sale, si in casu de lipsa a le si sustien' cu orice pretiu, maliti'a fratiloru mag. in acestu comitatu *) au ajunsu la culmea cea mai innalta, asi' ca de si intregulu comitatu numera doua d'in trei parti curatu romani, totu-si abia se afla in d'insulu doi judi cercuali, si aceea de multe ori maltratati; de unde devine, ca bietiloru romani li se intempla nenumaravere neplaceri, atatu in cause nationali catu si in cele-a offse tribunali; inse speramu ca Dumnedieu si-va intorce ochii sei cei indurati spre noi! ne va audi d'in ceriu aplandandu dorinti'a nostra cordiale de a ne capeta unu capu nationalu, sub a carui-a conscientiosa guvernare tote ranele nostre ni-se voru vindecã. (Acum, sub guvernulu actualu mai astemperati-ve dorulu. Red.)

I . . . C . . .

*) Dar aiurea, rogu-ve, n'au ajunsu?

Red.

Dilele aceste, dlu deputatu dr. Iosifu Hodosiu, a mai capetatu de la alegatorii sei si de la inteligenti'a d'in Zarandu urmatori'a adresa:

„Domnule deputatu!

Principiele si argumentele neresturnaveri desvolate in esceslentele d'iscure ce ai tenuu in diet'a d'in Pest'a la 23. fauru si la 21. aprilie a. c. ni-a datu de nou unu documentu si prob'a cea mai eclatanta despre capacitatea, inim'a adevratu romana, si iubirea de dreptate, ce amu onoratu si admiratu si pan' acumu in Dta.

Dupa cumu amu veditu d'in adresele si recunoscintele ce meritandu-le ai primitu mai d'in multe parti locuite de romani, natiunea nostra romana si-tiene fala, ca are in sinulu seu unu fiu atatu de capace si atatu de devotatu causei sale celei sante: ac'est'a venimu si noi a o comprobã si manifestã d'in partea nostra in specialu.

De trei ori suntemu mandri, de trei ori fal'a nostra este mai mare, ca pe candu natiunea romana ti-este recunoscitoria si multiamitoria, pe atunci noi cari inca facemu o mica parte a natiunii — suntemu acei fericiti de a te sci ca esci deputatulu comitatului nostru, si respective deputatulu nostru, si noi cu Dta in acceptãrile nostre nu ne-amu insielatu! Si multiamit'a si recunoscint'a si increderea nostra cresce nemarginitu in inimele nostre sincere, candu vedemu, ca convingerile nostre cele mai firme, au in diet'a d'in Pest'a unu interprete atatu de firmu si conscientiosu, in catu acele convingeri, falsele argumentari contrarie nu le-au potutu neci clati neci restorna — ci dorere! le-au sciutu numai maiorisã!

Pentru atãta inima si virtute romana, pentru atãta caracteru solidu, pentu atãta devotamentu fatia cu natiunea si sant'a ei causa — primese domnule deputatu cele mai sincere multiamiri si recunoscintie ale inimiloru nostre romane, cu cari suntemu ai Dtale stimatori conationali. Baia-de Crisiu 15. maiu 1866.
(urm'za o multime de subscrieri.)

Pest'a, 25/16 maiu 1866.

Domnulu Pascuti vine in „Concordia“ nr. 39. si-si face duplic'a sa la replic'a mea d'in „Concordia“ nr. 37; cu aceste io cugetu ca procesulu intre noi ar' fi destulu de clarificatu ca publiculu se pota enuncia sentinti'a. — Pentru aceea in meritulu procesului io nu me folosescu de dreptulu de a face vorbire finale, ci-lu supuiu judecãtii publice. Dar' dlu Pascuti la finea dupliciei sale me provoca la o forma de duelu in trei gramaticali, cautu dar' se-i respundu ca acestu duelu nu lu primescu, pentru ca neci odata n'amu disu neci nu m'amu laudatu ca dumnealui ca asiu fi gramaticu, neci nu mi-amu arogatu calitate de specialitate in trei de ortografia si gramatica ca dumnealui. — Apoi ce ar' folosi duelulu nostru? Unulu ar' cadã; caderea acelu-a inse, n'ar' fi invingerea adevrului. Asiã Dlu Pascuti, daca are voia de a se duela, al'egasi pe altulu, dar' nu pe mine care cumu amu disu la duele gramatice si ortografice nu me pricepu, sciu judecã, care scrie si vorbesce bine romanesce, dar' pentru aceea n'asiu potã dictã metodulu de a scrie si vorbi bine romanesce; amu cetitu protocoalele asociatiunii romane d'in Aradu facute de Dlu Pascuti, amu veditu ca tiparite suntu mai bine romanesce, de catu cumu erau scrise de computoriulu. Dar' in lume tote suntu supuse perfectiunii si asiã noi Dle Pascuti anca ne mai potemu perfectuna si fara duelu! — Fii sanetosu *).

s. b.

ROMANIA.

In 22. maiu, la 5 ore, M. S. Domnulu Romaniloru Carolu I. a adresatu Locutientiei domnesci urmatori'a telegrama de la Severinu:

Turnu-Severinu 8. maiu.

Punendu piciorulu pe pamentulu Romaniei, nou'a Mea Patria, me grabescu a esprime membriloru Locotientiei Domnesci simtiemintele cele mai sincere. Fericitu ca Me afu in fine, in midioloculu natiunii care m'a onoratu cu increderea sa, adresezu, inainte de tote, rugatiunile mele ceriului pentru ca se-mi ajute a implini cu demnitate marea si frumos'a misiune ce Provedinti'a mi-a impusu. Carolu I.

Responsulu Locotientiei domnesci

Altetiei Sale Serenisime Principelui Domnitoriu

Carol I.

La Turnu-Severinu.

Salutãmu bun'a venire a Mariei-vostre, pe teremulu patriei nostre. Inaltãmu multiumiri

*) Polem'a inceputã fara scirea nostra si portata in contr'a voiei nostre, — dar credemu ca si a publicului cetitoriu, — o socotimã si declarãmu de inchiata. R. e. d.

cãtra Dumnedieu pentru ca a indeplinitu asta-di visulu unui intregu poporu.

Sã traiesca Carolu I. alesulu Natiunii!

Nicolae Golescu, Lascaru Catargiu, N. Haralambie.

Program'a

ceremoniei pentru intrarea Mariei Sale, Carolu I. Domnulu Romaniloru in capital'a Romaniei, asta-di martiu 22. maiu 1866.

I. M. S. Carolu I. va fi primitu la rondulu de la siosea de cãtra Locotenti'a Domnesca Ministrii si Primarele Capitalei. Acolo voru fi reundite si tote corporatiunile cu stegurile loru.

Ostirea va fi randulta tota pe siosea pana la bariera.
II. La sosirea Mariei Sale la rondulu sioselei, voru incepe sãlvele de tunari cari voru fi de 101.

Clãpotele toturoru bisericiloru se voru trage in totu timpulu ce va pune de la bariera pana la delulu Mitropoliei, precum si la intãrcere pana la palatu.

III. M. S. va intrã in trasura deschisa si va merge d'au dreptulu la Mitropolie.

IV. In curtea Mitropoliei va fi unu batalionu de garda orasiensca in uniformã si unu batalionu de ostire.

V. Intrandu in bisericã Maria Sa va fi primitu de Eminent'a sa Mitropolitulu si de Ministri, unde se va face unu „Te deumu“ la care voru asistã membrii Curtii de Casãtiune, ai Consiliului de Statu, ai Curtii de compturi, Cartile si Tribunalele. De aci va intrã in Camera la usi'a careia va fi primitu de intregulu biurou alu Adunarii.

Suindu-se pe Tronu, va depune juramentulu in presintia Representantiloru Natiunii.

Dupa ac'est'a se va intorce la Palatu si esindu in balconu va primi defilarea ostirei.

Ministru de Interne, Dimitrie Ghica.

21. maiu 1866.

Adunarea electiva a Romaniei.

Asta-di, martiu 22. maiu, la 3 si 1/2 ore dupa amia-di Maria Sa Carolu I. intempinatu de membrii biuroului face intrarea sa in Sala siedintieloru Adunãrii, in midioloculu aclamatiuniloru caldurose ale dloru Deputati, ale inaltelor corpuri ale Statului, si ale numerosulu publicu ce impleã tribunele.

Maria Sa se urca pe estrada Tronului intoverasitu de Em. Sa Mitropolitulu Primatu alu Romaniei, de d-nii membri ai Inaltei Locotientie Domnesci, de dni Ministri si dni membri ai Consiliului de Statu.

D. Colonelu N. Haralambie, membru alu Inaltei Locotientie Domnesci, citeste urmatoriulu juramentu:

„Juru de a fi credinciosu legiloru tierii, de a padli religiunea Romaniei precumu si integritatea teritoriului ei, si de a domni ca Domnu Constitutivulu.“

Maria Sa Domnulu, cu man'a pe s. Evangeliu si sant'a Cruce rostescu cu glasu mare „juru!“ dupa ac'est'a Maria Sa subscrie actulu juramentului care se adeveresce de Em. Sa Mitropolitulu Primatu si se contrasemnedia de intregulu ministeriu. — Acestu actu se depune de catra domnulu Primulu ministru in manile D. M. Costache Presiedintele adunãrei, care anuncia Camerei ac'estã depunere.

D. M. Costache, Presiedintele adunãrei adresedia Marii Sale urmatoriile cuvinte.

„Mari'a Ta, in numele adunãrei alu carui suntu organu, viu a ve presintã multiumirile ei entusiastice si urãrile ce face pentru fericirea domniei Marii Tale. Natiunea ai carei reprezentanti ve inconjora aci, jura de a nu crutiã nici sãlentie nici sacrificii pentru a consolidã tronulu si d'nasti'a Marii Tale si a lucrã impreuna cu M. ta la nobil'a misiune ce ve este data de a stabili pentru vecinicia marirea si prosperitatea Romaniei.“

„Traiesca M. Sa Carolu I.“

Adunarea intr'ega repete in mai multe ronduri: Traiesca m. sa Carolu I.!!

M. Sa Domnulu raspunde, (vedi nr. tr.)

M. Sa condusu de membrii Biuroului Adunãrei, si de dd. Ministri, parasesce sala in midioloculu eutususfasmului generalu si a strigariloru prelungite, Traiesca Carolu!! Traiesca domnulu Romaniloru!! Traiesca Romania un'a si nedespartita!!

Mesagiulu Locotientiei

la deschiderea camerei Romaniei
(Urmare.)

La 11. februaru romanii adusi la culmea desparãrii, si nevoindu se lase se pera tier'a pentru care strabunii loru au versatu eroiculu loru sange, romanii indignati de a vedã drepturile si libertãtile loru batjocorite si nimicite, romanii poporu si armata in unanimitate, setosi de a scapã tier'a, au derimatu o stare de lucruri ucigãtoare, si de odata cu aclamarea principiului de domnitoru d'intr'o familia regesca, au scrisu pe fruntspitiulu nationalu, in loculu arbitrariului si alu prevaricatiunii justitia si libertate.

La 11. februaru, corpurile statului au procla-

matu principiului stabilitu de dvanurile adhoc. Inalt'a Porta intemeiandu-se pe protocoalele de la 1859. si dela 1861., a invitatu indatu pe reprezentatii poteriloru garante, cerendu ca o camera se se adune la Bucuresti si alt'a la Iasi, se alega, pentru fiacare d'in vechile Principate câte unu Domnu; Europ'a intréga inse intr'o glasuire a judecatu cestiunea deschisa in diu'a de 11. febr. o cestiune de dreptu internatunalu, ea trebuie cercetata acolo unde a fostu tractata antaiu, si astfel conferintiele s'au convocat la Paris.

Camer'a, senatulu si guvernulu au numitu siese delegati care se staruésca pe langa poterile garante si pe langa conferintie pentru realizarea votulu de la 11. februaru.

Aci órescare aspirári si tēmeri, isolate in adeveru, dar' ingrigitorie, se manifestara; scirile dobandite despre dispoziitiunile conferintieloru, interpretate cu rea credintia, intr'unu sensu defavorabilu, de ómeni reu intentionati, imposibilitatea in care s'a creditu comitele de Flandra de a primi tronulu Romaniei ce i se ofera, a inceputu a framantá spiritele acelu, pe care Dumnedieu i au condamnatu a nu crede nici in iubire de tíera, nici in lealitate, a nu mai crede nici in virtute, nici in devotamentu, nici macaru in dile solemne si critice. O lupta de opostiune seriosa se pregatá rapede in Camera, lupta, care aru fi compromisu viitorulu tiei, de nu s'aru fi prevenitu la tímpu. Cu atátu mai lesne cu cátu in afara se diceá pe de o parte cá reprezentatii natiunei nu mai erá in unire cu guvernulu in privint'a principiulu de la 11. februaru, era pe de alt'a se negá acelei camere dreptulu de a vorbi in numele natiunei. In fati'a unei asemenea situatiuni guvernulu a creditu de detoria se se faca apelu la natiune, si acésta detoria a implinit'o.

In intervalulu convocarei colegiuriloru electorale pentru alégerile camerei, tronulu Romaniei a remasu prin declaratiunea facuta de Maiestatea Sa Regele Belgiei, cá fratele séu nu poté primi coron'a Romaniei. Totu intr'acestu intervalu intriga nu incetá manoperele sale, ea versá chiaru bani si bani multi si se gatiá a face se isbucnésca in tíera o actiune fatala, o actiune de morte política si natiunala pentru noi, actiune a carei cercare fu dorerosulu evenimentu d'in Iasi: lauda si onore inse patriotismulu barbatiloru Romani, la ori ce símtiu de valoare s'au adresatu agentii acestei intrigi, la ori care cetatiénu maturu si cu consciintia s'au adresatu instigatorii ei, au fostu respinsi cu indignatiune. Arm'a nostra probá inca o data cá scie se ápere drepturile si institutiunile patriei.

In aceste conditiuni situatiunea deveniá si mai grea. Aceste manopere culpabile si seditióse, de si nu aveau nici unu echo, nici o putere in tíera, ingrigitaria inse in strainetate chiaru si pe cei mai bine voitóri ai cauzei nostre, cabinetele si pres'a incepura a se preocupá de d'insele si inamicii catara a le esplotá dandu unu sensu defavorabilu aspirariloru si vointiei Romaniloru, si mai cu deosebire unanimitáti ce esiste in aceste aspirári si vointie.

In urm'a dísolverii adunarii, conferintiele inrupte dupa incheierea facuta in diu'a de 4 aprile: pana se va vedé ce va face nou'a camera, a carei aretári despre dorintiele poporatiuniloru se faca obiectulu unei atentiuni bine voitórie d'in partea poteriloru, totu deauna animate de dorintia de a ajunge la o stare de lucrári care se consolide liniscea, buna starea si prosperitatea Principatelor, fura convocate prin staruinti'a baronulu de Budberg, indatu ce scirile intemplárii de la Iasi au ajunsu la Paris.

Impregiurárele devenindu astu felu d'in ce in ce mai complicate, o detoria noua nascea d'in ele pentru guvern, detoria de a curmá ca unu faptu implinitu tote consecutiunile vatematorie ce ele aru fi potutu avé, si de a le sterpi prin o initiativa energica si seriosa, care se aiba o importantia in balanti'a decisiuniloru Europei, si se ridice orice banuiea despre esitatiunile ce aru fi potutu fi despre dorintia si staruinti'a Romaniloru in unire.

(Va urmá.)

CROATIA.

D'in Zagrabia cu dat'a 28. maiu se telegrafedia: „Reprezentatiunea cetatienesca admanuá Banulu una adresa de loialitate, ce e a se ascerne Maj. Sale. Croatii prin adres'a acést'a se dechiara a fi gat'a a si-sacrificá viet'a si averea pentru tron si sustinerea imperiulu.“

NOUTATI ESTERNE.

FRANCIA. Paris. 24. maiu. Diurn. „Nat. Ztg“ i-sescrie: Pe aici se crede, cá daca tēmerile de resbelu s'aru adeveri, generalulu Mac Mahon va fi chiamatu aici, si Locoteninti'a in Algiri'a se va incredintia unoru mani destoinice. E lucru constatatu, cá guvernulu francescu face pregatirile pentru arangiarea unei armate. D'in tímpii mai recinti se aude, cá Austria

a respinsu si „congresulu“ si „conferintia“, cari de altmintrea si la alte guverne au datu de pareri contrarie. Unu diurn. francescu „Journal des Debats“ i-se scrie d'in Florentia: „Situatiunea presinte se pote resume in urmatoarele: „Se vorbesce despre congresu si se facu pregatiri de resbelu.“

D'in Parisu cu dat'a 27. maiu se telegrafedia: E posibilu, ca conferintia se se prefaca in congresu, la care apoi ar' fi chiamate tote poterile europene.

Paris, 28. maiu. Diurnalulu „Pays“ resume elemintele sustinerii pazei in urmatoarele: „Schimbarea Venetiei cu unu teritoriu de asemene marime la marea adriática; anesarea ducatelorú cátra Prussia, inse ca partea de nordu a ducatulu Schleswig se se redee Daniei; in fine, crearea unu statu separatu, — d'in provinciile de langa Renu, — care apoi se se tiena de confederatiunea nemtiesca.“

PRUSSIA. Berolinu 29. maiu. Despre conferintia de Paris cerculeza faim'a, cá ambasadorii acolo voru poté lucrá ca plenipotentiatii; e verasemine, cá d'in Anglia, Russia si d'in Prussia se voru presentá ministrii presiedinti. In cestiunea reformei nemtiesci, in cátu acést'a se referesce la constitutiunea confederatiunale, nu voru a se mestecá. Fiindcá cu privire la cestiunea Venetiei, a Ducatelorú de Elb'a si la ce'a a cetatii Limburg se voru proieptá schimbári de desdaunare, care atngu mai de aproape confederatiunea, prin urmare se vede a fi lipsa a intrebá si de d'ins'a (confed.).

Deschiderea conferintiei, d'in cauza cá dora plenipotentiatii ar' sosí mai tardu, nu se va amaná.

ANGLIA. Londra 22. maiu. „Times“-ulu e de opiniune, cá erumperea resbelulu nu se va intemplá d'in partea Prusiei. „Pusetiunea amenintetoria a Austriei — dice „Times“ — iutimea, cu care s'a inarmatu, armat'a colosala, carea a pus'o pe pecioru de bataia, tote aceste su-destule a aduce pe Prussia la cugetulu, cá inante de ce ar' duce-o pana la estremitati, se si-traga sam'a cu sine. Apoi e lucru constatatu cá in Prussia nu tote stau asié, precum ar' trebui se stee. — Guvernulu tote le a facutu, ca se dobindesca poporulu in partea sa, ce s'a si intemplat, cá-ci poporulu acu totu e pe partea lui.“ „Times“-ulu contínuu apoi despre „congresu“ si dice: „Nu e minune dara, daca Prussia s'a dechiaratu in urma a luá parte la congresu, pe langa tote cá noi — spunendu adeverulu — de la acést'a nu multu acceptámu Nice odata in Europ'a n'a eruptu o revolutiune, ca se nu se fie facutu proieptu de unu congresu european, in antea cáru se fia ascernta caus'a certelorú. Tote poterile su-gat'a a fi reprezentate in elu, inse nice un'a nu se deoblega a se supune decisiuniloru lui (congresulu). Acést'a e unu midilocu pentru a castiga tímpu, acoperindu pretensiunile esagerate cu radiele false ale moderatiunii, inse elu e celu mai negliobu midilocu de a poté deslegá ore-si care-va cestiune seriosa.“ Apoi inchia cu ace'a, cá Austria, Prussia si Itali'a numai atunci nu s'ar' apucá de resboiu daca imperatulu Napoleone li-aru promite, cá se va scolá in contr'a acelu-a care va incepe mai antaiu bataia.

VARIETATI.

* * „Grazer Ztg“ scrie: „Maj. Sa cu pre'nalt'a decisiune d'in 20. maiu a. c. s'a induratu a concede, ca ampoiatiu principali, cari se voru dechiara gat'a a si oferi servitiulu pentru armat'a M. Sale, pana ce va durá resbelulu, se se primesca de oficii. Maj. Sa s'a induratu totuodata a ordina si ace'a, ca rangulu acestoru oficianti se se sustiena, si dreptulu de inaintare se li-se asiguredie asié cátu impartirea loru in armata se nu servesca neci decátu de impedeamentu fatia cu rangulu avutu in servitiulu civilu. Prefectii tiei dar' su-impoterniciti a da concediu spre acést'a toturorú oficiantiloru supusi cari voiescu a face servitiu militarú, cu ace'a observatiune, ca dupa finirea resbelulu era se pota ocupá posturile in cari au servitu mai nainte. —

* * (Multiemita pública.) Marinimos'a intielegintia romana d'in Maramuresiu prin staruinti'a prea demnulu vicariu D. Mihaiu Pavelu au contribuitu spre ajutorarea juristulu dela univers. Pestana Simionu Botizanu unu ajutoriu de 50 fl. v. a. pentru a-i face posibilu innaintarea in studie pre cararea inceputa. Ajutoratulu descoperé multiemita pública Dloru contribuitori, era noi avemu sperare intemeiata cá precum juristulu cestiunatu prin buna portarea sa, ca si pana acum, se va stradui a meritá sucursulu asié si intieleginti'a romana d'in Maramuresiu, condusa de acele si-sentieminte nobili, va purcede si in viitoru

a se ingrigi de acestu teneru orfanu lipsitu de mediu-locele materiali.

* * Comisiunea dietale esmisa in caus'a instituteloru publice si-sienú siedinti'a constitutiva in 27. d. a. la 4 ore. Presied. se alege c. Emericu Mikó, notariu Gabriele Várady; totu odata s'a otaritu, se se esmita una subcomisiune de 7 membri, cari se voru alege in siedinti'a ce se va tienne la 30. maiu dupa amedia-di la 4 ore.

* * Subcomisiunea esmisa in caus'a natiunaltiteloru in 28. a l. c. a tennutu siedinti'a prima; pentru condúcerea consultárilor a fostu rogatu de presied. Paulu Nyáry, era protocolulu se incredintia lui Car. Kerkápoly; in siedinti'a prosima la ordinea dilei va fi desbátarea principiiloru fundamentali. Totu in 28. l. c. au tennutu siedintia si comisiunea pentru codificatiune, in care se alege una subcomisiune in personele deputatiloru: Laur. Tóth, Sam. Bónis, Danielu Dózsa, Eduardu Zsedényi, Nic. Ujfalussy, Lud. Vadnay, Ignatu Kacsokovics. Acést'a subcomisiune si-tienú siedinti'a prima la 29. maiu in cas'a tiei.

Proprietariu si editoriu: Sigismundu Popu.
Redactoru respundietoriu: Alesandru Romanu.

INSERTIUNI.

Ios. Kollarits si Fii

in Pest'a

Strat'a Vatiului la „Ipsilanti“

recumenda cu pretiuri forte cuvincoase: 6-6

Camesie barbatesci de pandia de Rumburgu séu de Olandia, un'a câte cu 2 fl. 75 cr. 3 fl. 3.50, 4 fl. 4.50, 5 fl. 5.50, 6 fl. 6.50, 7 fl. 8, 10, 12 fl.

Camesie barbatesci colorate, un'a cu 1 fl. 80 cr. 2 fl. 2.50, 3 fl.

Brace (ismene) barbatesci in tota form'a si marimea de pandia genuina, cu 1 fl. 75 cr. 2 fl. 2.25, 2.50, 3 fl. parchia.

Totu felulu de albe (rufe) pentru feméi si prunci. Depusetoriu mare de pandia de Rumburgu, de Olandia, Irlandia, Creas si americana, stergarie de mésa in tota marimea, marame (sudarie) de batista si de ínu, albe séu colorate, apoi rochie dupa portulu celu mai nou pentru domne. Postindu-se Consenatiunea pretiuriloru, acea se tramite francata.

BRILANTE

Margaritarie, diamanti, margéle, auru, argintu precum si siedule de opemnorare pre atari pretiose s'pre sume mai mari le primesce si le cumpera cu pretiurile cele mai urcate (6-6)

Nyitrai si Comp.

Aurariu in Pest'a, Strat'a Hatvaniana, Nr. 15. Totu aici se afla de vendiare cu pretiurile cele mai scadiute totu felulu de márfuri de auru precum si orologie de aur si de argintu cu garantia pentru bunetatea lorú.

Sirupu albu de peptu

Acestu-a se aprobá de mai multe fisicate ca unu midilocu pentru ori ce tuse vechia, pentru dorere de peptu, ragusiéla de ani, plamane balóse, tuse magaresca, gusteru in gátu, aprinderi in gátlegiu, guturaiu, tuse cu sange, scuipatura de sange, nádufu, despre acestea tote liferedia cele mai bune rezultate, si se afla mai multe sute Atesturi.

Pentru Brasiovu am datu úniculu Depusetoriu Dlui S. P. Mailatu in Butelie originali á 1 fl. si á ½ fl. in argintu (sunatori).

G. A. W. Mayer
Breslau, Prusia.

Possesorulu fabriciei Dlui G. A. W. Mayer in Breslau (Prusia), Afatoriulu si sengurulu fabricantu alu adeveratulu cam in tota Europa pretiuitulu Sirupu albu de peptu, i se descoperi o recunoscentia frumósa atingendu fabricatulu seu, de Episcopulu Escelenti'a Sa Dlu de Deaky unulu in Crestinismulu catolicu inaltu pretiuitu arcieru care pórtá títu a unui secretu consultoru a pré S. Papa. Carea spre bagarea de séma in genere, se publica aci.

„Subtiscalitulu adeverediú, cá Sirupulu albu de peptu alu Dlui G. A. W. Mayer d'in Breslau, luandu-lu d'in spitieria Dlui Ant. Pasperger la S. Salvatoru famu intrebuintiatu contra unui Cataru greu, necontenita tuse si plamana balosa, cu celu mai bunu resultatu, si dupa intrebuintiare a cátor-va butelie mi restaurá sanetatea pe de plinu, deci lu-recomendu fie-cui care patimesce de asemeni bóle, cu cea mai mare asecurare.

Jaurinu, 25. Juniu 1864.

Sigismundu de Deaky

Episcopu in Casarapelu si Abate capitululu de Jaurinu.